

การวิเคราะห์งบประมาณ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ Analysis of Budget Management at Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University

วรรณวิมล วงศ์ถาวร^{1*}
Wanwimon Wongthavorn^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เพื่อวิเคราะห์งบประมาณ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีงบประมาณ 2559-2563 โดยรวบรวมข้อมูลจากแผนงบประมาณเงินรายได้ รายงานงบบุการเงิน และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาบันทึกในแบบตารางฐานข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel ด้วยสถิติเชิงพรรณนา คือ การหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ และเปรียบเทียบงบประมาณคณะศิลปศาสตร์ ปีงบประมาณ 2559-2563 ซึ่งจำแนกตามงบรายจ่าย และจำแนกตามภารกิจ ด้วยเทคนิคการเปรียบเทียบข้อมูล และวิเคราะห์แนวโน้มรายรับ-รายจ่ายจริงของงบประมาณเงินรายได้ ปีงบประมาณ 2564-2566 ใช้เทคนิคการพยากรณ์เชิงปริมาณ ด้วยชุดคำสั่ง Forecast เพื่อคาดการณ์ความสามารถทางการเงินในอนาคตแล้วนำเสนอผลเป็นตารางตามวัตถุประสงค์การวิจัย ผลการวิจัยพบว่า สัดส่วนงบประมาณ คณะศิลปศาสตร์เฉลี่ย 5 ปีจากงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้ มีสัดส่วนเท่ากับ 27.92 : 72.08 ซึ่งพบว่าอัตราส่วนร้อยละของงบประมาณแผ่นดินลดลงทุกปี หรืออีกนัยหนึ่งอัตราส่วนร้อยละของงบประมาณเงินรายได้เพิ่มขึ้นทุกปี โดยปีงบประมาณ 2563 มีสัดส่วนเท่ากับ 8.48 : 91.52 เมื่อคาดการณ์รายรับ-รายจ่ายจริง พบว่า ในระหว่างปีงบประมาณ 2564-2566 มีแนวโน้มรายรับจริงลดลง ในขณะที่รายจ่ายจริงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นโดยค่าเฉลี่ยสูงสุดในการจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ตามงบรายจ่าย คือ งบอุดหนุน และจัดสรรตามภารกิจสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ในขณะที่ค่าคาดการณ์แนวโน้มรายรับ ปีงบประมาณ 2564-2566 มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง จากผลการวิจัยผู้บริหารควรกำหนดกรอบวงเงินเพื่อการจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ในสัดส่วนที่สอดคล้องกับแนวโน้มรายรับจริง ผลักดันให้ใช้จ่ายงบประมาณจากแหล่งอื่น ๆ และแสวงหารายได้เพิ่มขึ้น รวมถึงลดรายจ่ายงบดำเนินงานเพื่อรองรับการขยายตัวของบุคลากร และงบลงทุน ตลอดจนคำนึงถึงการขับเคลื่อนกลยุทธ์และแผนงานสำคัญของคณะศิลปศาสตร์

คำสำคัญ: วิเคราะห์งบประมาณ บริหารงบประมาณ งบประมาณเงินรายได้

Abstract

This research aimed to analyze the budget of the Faculty of Liberal Arts Prince of Songkla University, during the fiscal year 2016-2020 by collecting data from the revenue budget plan, financial report, and related documents to be recorded in a database table. The descriptive statistics were analyzed using Microsoft Excel, to calculate mean and percentage; comparing the budget for the fiscal year 2016 - 2020, classified by expenditures and missions. Classification by data comparison techniques and analyze trends of income-actual expenditures of the revenue budget fiscal year 2016-2023 using 'Forecast Function', quantitative forecasting technique to predict future financial ability and present results in a table based on the objectives. The results of the research showed that the average budget ratio in 5 years subsidized by the government budget and revenue budget was 27.92 : 72.08. It was found that the percentage of the government budget decreased every year, which conversely meant that the percentage of revenue budget increased yearly. For the fiscal year 2020, the ratio was 8.48 : 91.52. The forecasting of an actual income and

¹คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สงขลา 90110

¹ Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Songkhla, 90110

*Corresponding author: e-mail: wanwimon.w@psu.ac.th

Received: May 31, 2021, Accepted: July 3, 2021, Published: August 1, 2021

expenses showed that during the fiscal year 2021-2023, there was a tendency for the actual income to decline while the actual expenditure tended to increase. The highest average in allocation of the revenue budget according to the expenditure budget was the subsidy budget and allocation according to the highest mission was teaching and learning management while the expected revenue trend of the fiscal year 2021 - 2023 had continued to decrease. From the result, the administrators should set a framework for revenue estimate limits in order to allocate the appropriate revenue budget that consists of the actual revenue, including pushing for budget from other sources, and seeking for more income, reducing operating expenses to support the expansion of personnel budget and investment budget, and focusing on the steering of the faculty's important strategies and plans.

Keywords: analysis of budgeting, budgeting management, revenue budget

บทนำ

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีภารกิจหลักในด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัย บริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยขับเคลื่อนภารกิจดังกล่าวด้วยงบประมาณแผ่นดิน และงบประมาณเงินรายได้ของคณะ สำหรับการบริหารจัดการงบประมาณเงินรายได้ประจำปี คณะจัดสรรงบประมาณเพื่อรองรับการดำเนินงานตามภารกิจ การพัฒนาคณะตามนโยบายและแผนกลยุทธ์คณะ การดำเนินงานตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศ (EdPEX) การบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน และแนวทางการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย จากข้อมูลการจัดสรรงบประมาณเงินรายได้คณะศิลปศาสตร์ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2559-2563 พบว่า คณะได้รับจัดสรรงบประมาณแผ่นดินลดลงและมีรายรับของงบประมาณเงินรายได้ลดลง โดยบริหารจัดการงบประมาณเงินรายได้ที่มีอยู่อย่างจำกัด และนำเงินงบประมาณรายได้สะสมมาสมทบในแผนงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อรองรับการดำเนินงานทุกภารกิจได้อย่างเพียงพอและเหมาะสม ด้วยสถานการณ์ที่ได้รับผลกระทบจากงบประมาณแผ่นดินที่มีแนวโน้มปรับตัวลดลงหรือไม่ได้รับการจัดสรร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จึงมีแนวทางการจัดทำแผนงบประมาณเงินรายได้ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ให้ใช้จ่ายเงินรายได้สนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจให้มีคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมาย สนับสนุนงานหรือโครงการใหม่ที่มีความสำคัญ หรือมีความจำเป็นเร่งด่วนของมหาวิทยาลัย เพื่อเสริมให้บรรลุเป้าประสงค์ของการพัฒนามหาวิทยาลัยที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนามหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2563) คณะจึงมีความจำเป็นที่จะต้องวิเคราะห์สัดส่วนงบประมาณ เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์การได้รับการจัดสรรงบประมาณทุกแหล่งเงินในการใช้จ่ายประจำปี การวิเคราะห์รายรับ-รายจ่ายจริงจากงบประมาณเงินรายได้ 5 ปีย้อนหลัง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2559-2563 โดยใช้เทคนิคการเปรียบเทียบข้อมูล ซึ่งจำเป็นต้องใช้ข้อมูลย้อนหลังอย่างน้อย 3 ปีเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel ชุดคำสั่ง Forecast เพื่อพยากรณ์เชิงปริมาณหาค่าคาดการณ์ข้อมูลในการบริหารจัดการงบประมาณในอนาคต ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2564-2566 และเปรียบเทียบการจัดสรรงบประมาณตามงบรายจ่าย ภารกิจ และแผนงาน เพื่อใช้ข้อมูลการจัดสรรงบประมาณปีก่อน เป็นฐานในการบริหารจัดการงบประมาณเงินรายได้ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เพียงพอและเหมาะสมกับภารกิจด้านต่าง ๆ จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ได้รับจัดสรรงบประมาณแผ่นดินลดลง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2550-2557 ส่งผลให้ต้องใช้เงินรายได้ของสถาบันฯ สนับสนุนค่าใช้จ่ายที่สูงกว่างบประมาณแผ่นดินที่ได้รับ และได้รับผลกระทบจากนโยบายการปรับลดงบประมาณของมหาวิทยาลัย รวมถึงความผันผวนของงบประมาณจากภาวะเศรษฐกิจ จึงจำเป็นต้องวิเคราะห์สถานการณ์งบประมาณในระยะยาว เพื่อให้ผู้บริหารและบุคลากรทราบถึงบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปทางด้านงบประมาณโดยใช้ข้อมูลที่วิเคราะห์ได้มาสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในการดำเนินงาน นำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ด้านงบประมาณเพื่อตอบสนองเป้าหมายขององค์กร (เอื้อมเตือน, 2558) เช่นเดียวกันกับคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้วิเคราะห์ความเสี่ยงทางการเงินแล้ว พบว่า รายได้ไม่เพียงพอต่อการบริหารงาน เป็นผลมาจากการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินลดลง และประมาณการรายได้และรายจ่ายคลาดเคลื่อน และไม่

สามารถดำเนินงานให้เกิดรายได้ตามประมาณการได้ (ธัญญรัตน์ และวรรณวิมล, 2558) ด้วยเหตุนี้ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีข้อเสนอแนะให้จัดทำแผนกลยุทธ์การหารายได้เชิงรุกร่วมกันกับทุกภาคส่วน โดยใช้ศักยภาพบุคลากรและทรัพยากรที่มีอยู่ภายในคณะ (กัลยา, 2550) ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้ จึงเป็นการสะท้อนข้อมูลและสนับสนุนการตัดสินใจให้ผู้บริหารสามารถใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ประจำปีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณแต่ละแผนงานมีส่วนที่เหมาะสม สอดคล้องกับภารกิจของคณะ ตลอดจนก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบงบประมาณตามแหล่งงบประมาณ คณะศิลปศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2559-2563
2. เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มรายรับ-รายจ่ายจริงงบประมาณเงินรายได้คณะศิลปศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2559-2563
3. เพื่อวิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ คณะศิลปศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2559-2563

ระเบียบวิธีวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ศึกษาวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) และเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ศึกษาจากเอกสารของคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยมีขอบเขตการวิจัย คือ ปีงบประมาณ 2559-2563 ประกอบด้วยข้อมูลการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินประจำปี เพื่อวิเคราะห์สัดส่วนงบประมาณตามแหล่งงบประมาณ ข้อมูลรายงานทางการเงินคณะศิลปศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มรายรับ-รายจ่ายจริง และข้อมูลตามแผนงบประมาณเงินรายได้ คณะศิลปศาสตร์ และเอกสารการจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ คณะศิลปศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดสรรงบประมาณเงินรายได้

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบตารางบันทึกข้อมูลซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลรายงานทางการเงินคณะศิลปศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2559-2563 แผนงบประมาณเงินรายได้ คณะศิลปศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2559-2563 และเอกสารการจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ คณะศิลปศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2559-2563

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

รวบรวมข้อมูลจากเอกสารการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินของกองนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ข้อมูลการจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ จากเอกสารการขอรับจัดสรรงบประมาณ และแผนงบประมาณรายจ่ายประจำปีคณะศิลปศาสตร์ และเก็บข้อมูลรายรับ-รายจ่ายจริงงบประมาณเงินรายได้จากเอกสารรายงานงบการเงิน คณะศิลปศาสตร์

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการนำข้อมูลงบประมาณเงินรายได้ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) หาค่าเฉลี่ยและร้อยละ เพื่อเปรียบเทียบงบประมาณคณะศิลปศาสตร์ ปีงบประมาณ 2559-2563 การจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ ปีงบประมาณ 2559-2563 จำแนกตามรายจ่าย และจำแนกตามภารกิจ ด้วยเทคนิคการเปรียบเทียบข้อมูล (Comparative Techniques) แล้วนำเสนอเป็นตารางตามวัตถุประสงค์การวิเคราะห์ ส่วนการวิเคราะห์แนวโน้มรายรับ - รายจ่ายจริง งบประมาณเงินรายได้ปีงบประมาณ 2559-2566 ใช้เทคนิคการพยากรณ์เชิงปริมาณ (Quantitative Forecasting methods) โดยอาศัยข้อมูลอนุกรมเวลามาพยากรณ์แนวโน้มและใช้สมการเชิงเส้นตรง ซึ่งการวิเคราะห์ในครั้งนี้ใช้โปรแกรม Microsoft Excel ชุดคำสั่ง Forecast เพื่อคาดการณ์ความสามารถทางการเงินในอนาคต แล้วนำเสนอเป็นตารางตามวัตถุประสงค์การวิเคราะห์

ผลการวิจัย

วิเคราะห์เปรียบเทียบงบประมาณคณะศิลปศาสตร์ จำแนกตามแหล่งงบประมาณ

งบประมาณประจำปีของคณะศิลปศาสตร์ ตามแผนการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ประกอบด้วยงบประมาณจาก 2 แหล่ง คือ งบประมาณเงินแผ่นดิน และงบประมาณเงินรายได้ สัดส่วนงบประมาณคณะศิลปศาสตร์ จำแนกตามแหล่งงบประมาณ พบว่า ในภาพรวมเฉลี่ย 5 ปี (ปีงบประมาณ 2559–2563) งบประมาณแผ่นดิน คิดเป็นร้อยละ 27.92 และงบประมาณเงินรายได้ คิดเป็นร้อยละ 72.08 ของงบประมาณทั้งหมด โดยงบประมาณแผ่นดินมีสัดส่วนสูงสุดในปีงบประมาณ 2559 คิดเป็นร้อยละ 45.99 และต่ำสุดในปีงบประมาณ 2563 คิดเป็นร้อยละ 8.48 งบประมาณเงินรายได้ มีสัดส่วนสูงสุดในปีงบประมาณ 2563 คิดเป็นร้อยละ 91.52 และมีสัดส่วนต่ำสุดในปีงบประมาณ 2559 คิดเป็นร้อยละ 54.01 ซึ่งพบว่าอัตราส่วนร้อยละของงบประมาณแผ่นดินลดลงทุกปี หรืออีกนัยหนึ่งอัตราส่วนร้อยละของงบประมาณเงินรายได้เพิ่มขึ้นทุกปี (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 สัดส่วนงบประมาณคณะศิลปศาสตร์ ปีงบประมาณ 2559–2563 จำแนกตามแหล่งงบประมาณ

แหล่งงบประมาณ	สัดส่วนงบประมาณ (ร้อยละ)					เฉลี่ย (ร้อยละ)
	2559	2560	2561	2562	2563	
งบประมาณแผ่นดิน	45.99	38.37	26.85	19.89	8.48	27.92
งบประมาณเงินรายได้	54.01	61.63	73.15	80.11	91.52	72.08

วิเคราะห์แนวโน้มรายรับ – รายจ่ายจริงงบประมาณเงินรายได้ระหว่างปีงบประมาณ 2559–2563

จากการวิเคราะห์แนวโน้มรายรับ – รายจ่ายจริงงบประมาณเงินรายได้ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2559–2563 ของคณะศิลปศาสตร์ พบว่า รายรับจริงอยู่ระหว่าง 50–65 ล้านบาทและมีแนวโน้มรายรับจริงลดลง ในขณะที่รายจ่ายจริงระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2559–2563 อยู่ระหว่าง 39–48 ล้านบาท และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลค่าคาดการณ์แนวโน้มด้วยโปรแกรม Excel ชุดคำสั่ง Forecast แสดงให้เห็นว่ารายรับของคณะศิลปศาสตร์ระหว่างปีงบประมาณ 2564–2566 มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยลดลงต่ำสุดในปีงบประมาณ 2565 คิดเป็นร้อยละ -19.21 ในขณะที่รายจ่ายมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในปีงบประมาณ 2564 คิดเป็นร้อยละ 8.61 เมื่อพิจารณาจากจำนวนเงินค่าคาดการณ์รายรับจะเริ่มน้อยกว่ารายจ่ายในปีงบประมาณ 2564 ซึ่งในแต่ละปีงบประมาณมีการวิเคราะห์ค่าช่วงความเชื่อมั่นในระดับ 95% ไว้แล้ว (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 แนวโน้มรายรับ – รายจ่ายจริงงบประมาณเงินรายได้ระหว่างปีงบประมาณ 2559–2566

ปีงบประมาณ	รายรับจริง (ล้านบาท)	เพิ่มขึ้น/ลดลง (ร้อยละ)	รายจ่ายจริง (ล้านบาท)	เพิ่มขึ้น/ลดลง (ร้อยละ)
2559	62.25	-	39.44	-
2560	64.87	4.20	42.37	7.42
2561	54.84	-15.45	47.89	13.03
2562	50.14	-8.58	48.51	1.30
2563	51.95	3.62	43.43	-10.48
2564	43.67	-15.93	47.17	8.61
	(95%CI=35.39,51.96)		(95%CI=40.30,54.04)	
2565	35.28	-19.21	48.33	2.45
	(95%CI=27.00,43.57)		(95%CI=41.25,55.41)	
2566	34.26	-2.89	49.49	2.40
	(95%CI=25.90,42.61)		(95%CI=42.20,56.78)	

วิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ ปีงบประมาณ 2559-2563 จำแนกตามงบรายจ่าย

การจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ จำแนกตามงบรายจ่าย ของคณะศิลปศาสตร์ พบว่า มีการจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ตามงบรายจ่าย ปีงบประมาณ 2559-2563 จัดสรรในงบอุดหนุนมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 33.66 โดยมีสัดส่วนสูงสุดในปีงบประมาณ 2559 คิดเป็นร้อยละ 40.99 และต่ำสุดในปีงบประมาณ 2563 คิดเป็นร้อยละ 25.96 รองลงมา คือ งบบุคลากร มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 31.73 และงบดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 31.52 และจัดสรรน้อยที่สุดในงบลงทุน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.09 ของแผนงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ ปีงบประมาณ 2559-2563 จำแนกตามงบรายจ่าย

งบรายจ่าย	สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ (ร้อยละ)					เฉลี่ย (ร้อยละ)
	2559	2560	2561	2562	2563	
งบบุคลากร	25.68	27.57	33.81	34.73	36.87	31.73
งบดำเนินงาน	30.02	33.62	31.12	32.11	30.75	31.52
งบอุดหนุน	40.99	36.98	33.68	30.68	25.96	33.66
งบลงทุน	3.31	1.83	1.39	2.48	6.42	3.09

วิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ ปีงบประมาณ 2559-2563 จำแนกตามภารกิจและแผนงาน

การจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ จำแนกภารกิจและแผนงานของคณะศิลปศาสตร์พบว่า มีการจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ตามภารกิจและแผนงาน ปีงบประมาณ 2559-2563 เมื่อจำแนกตามภารกิจจัดสรรให้แก่ภารกิจด้านการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 45.37 เมื่อจำแนกตามแผนงานจัดสรรให้แก่แผนงานจัดการศึกษาสาขาศิลปศาสตร์มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 30.06 แผนงานพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 7.63 แผนงานนิกิจการนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.66 และแผนงานพัฒนาบุคลากรสายวิชาการ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.02 ตามลำดับ รองลงมาจัดสรรให้แก่ภารกิจด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 41.85 เมื่อจำแนกตามแผนงานจัดสรรให้แก่แผนงานบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 37.93 และแผนงานพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.92 จัดสรรให้แก่ภารกิจด้านการวิจัย มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 11.17 เมื่อจำแนกตามแผนงานจัดสรรให้แก่แผนงานสนับสนุนการวิจัย มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 11.08 และแผนงานวิจัยพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 0.06 จัดสรรให้แก่ภารกิจด้านการบริการวิชาการ ตามแผนงานบริการวิชาการเพื่อสังคม มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.01 และจัดสรรให้แก่ภารกิจด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ตามแผนงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 0.63 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ ปีงบประมาณ 2559-2563 จำแนกตามภารกิจและแผนงาน

ภารกิจ/แผนงาน	สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ (ร้อยละ)					เฉลี่ย (ร้อยละ)
	2559	2560	2561	2562	2563	
การบริหารจัดการ	36.80	37.03	45.02	45.49	44.89	41.85
งานบริหารทั่วไป	32.54	32.38	41.09	41.63	42.00	37.93
งานพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุน	4.26	4.65	3.93	3.86	2.89	3.92
การจัดการเรียนการสอน	49.69	50.39	41.51	41.53	43.76	45.37
งานจัดการศึกษาสาขาศิลปศาสตร์	29.31	32.86	27.00	28.03	33.12	30.06
งานพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน	9.72	8.73	7.11	6.77	5.82	7.63
งานพัฒนาบุคลากรสายวิชาการ	4.70	3.86	2.53	2.73	1.29	3.02
งานกิจการนักศึกษา	5.96	4.94	4.87	4.00	3.53	4.66
การวิจัย	11.35	11.34	11.34	11.30	10.37	11.14
งานวิจัยพื้นฐาน	0.16	0.05	0.05	0.01	0.01	0.06
งานสนับสนุนการวิจัย	11.19	11.29	11.29	11.29	10.36	11.08
การบริการวิชาการ	1.49	0.65	1.49	1.02	0.42	1.01
งานบริการวิชาการเพื่อสังคม	1.49	0.65	1.49	1.02	0.42	1.01
การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	0.67	0.60	0.65	0.67	0.56	0.63
งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย	0.67	0.60	0.65	0.67	0.56	0.63

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์งบประมาณ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีงบประมาณ 2559–2563 สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ โดยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนการใช้จ่ายงบประมาณจากแหล่งงบประมาณคณะ มีการใช้จ่ายงบประมาณเงินรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และปีงบประมาณ 2564-2566 คาดการณ์ว่า รายรับงบประมาณเงินรายได้มีแนวโน้มลดลง ในขณะที่มีรายจ่ายงบประมาณเงินรายได้มีแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อพิจารณาจากจำนวนเงินค่าคาดการณ์รายรับจะเริ่มน้อยกว่ารายจ่ายในปีงบประมาณ 2564 ผลการวิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณจำแนกตามงบรายจ่ายพบว่า มีการจัดสรรให้กับงบอุดหนุนในสัดส่วนมากที่สุด รองลงมา คือ งบบุคลากร งบดำเนินงาน และงบลงทุน ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามภารกิจ พบว่า มีการจัดสรรงบประมาณให้แก่ภารกิจด้านการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านบริหารจัดการ ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. งบประมาณประจำปีของคณะศิลปศาสตร์ ประกอบด้วยงบประมาณจาก 2 แหล่ง คือ งบประมาณเงินแผ่นดิน และงบประมาณเงินรายได้ เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนงบประมาณแผ่นดินกับงบประมาณเงินรายได้ ปีงบประมาณ 2559-2563 มีค่าเฉลี่ยสัดส่วนเท่ากับ 27.92 : 78.08 พบว่า ในปีงบประมาณ 2563 มีแนวโน้มที่คณะจะต้องใช้เงินรายได้เพื่อสมทบการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากคณะได้รับจัดสรรงบประมาณแผ่นดินลดลงอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะปีงบประมาณ 2563 มีสัดส่วนงบประมาณแผ่นดินกับงบประมาณเงินรายได้เท่ากับ 8.48: 91.52 พบว่า ได้รับจัดสรรเฉพาะงบบุคลากร และไม่ได้รับจัดสรรในงบดำเนินงาน ประเภทค่าตอบแทน วัสดุ และวัสดุ ที่เป็นเช่นนี้เพราะนโยบายของรัฐบาลที่มีการปรับลดงบประมาณแผ่นดินจากภาวะเศรษฐกิจและความสามารถในการจัดเก็บรายได้ของรัฐซึ่งอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีก่อน ประกอบกับรัฐมีภาระหนี้สาธารณะจากการฟื้นฟูประเทศและการลงทุนขนาดใหญ่ งบประมาณแผ่นดินที่จะได้รับจัดสรรจึงไม่เพียงพอที่จะตอบสนองภารกิจของมหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2563) โดยงบประมาณแผ่นดินปีงบประมาณ 2563 ถูกปรับลดลงจากปีงบประมาณ 2562 จำนวน 722 ล้านบาท ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงให้ทุกคณะ/หน่วยงานทบทวนแผนงบประมาณเงินรายได้ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับงบประมาณแผ่นดิน (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2562) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ รจเรช และวชิรา (2561) พบว่าการดำเนินงานของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่มีสัดส่วนงบประมาณแผ่นดินต่ำกว่างบประมาณเงินรายได้ถึง 8.40 เท่า ดังนั้น งบประมาณที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการ จึงเป็นงบประมาณเงินรายได้เป็นหลัก และรายได้ส่วนใหญ่มาจากการจัดการศึกษาในทุกระดับการศึกษา

2. แนวโน้มรายรับ-รายจ่ายจริงงบประมาณเงินรายได้ปีงบประมาณ 2559–2563 คณะศิลปศาสตร์ พบว่า รายรับจริงอยู่ระหว่าง 50–65 ล้านบาท โดยมีแนวโน้มรายรับจริงลดลง ในขณะที่รายจ่ายจริงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นสูงสุด ในปี 2561 และค่าคาดการณ์รายรับ-รายจ่าย ปีงบประมาณ 2564-2566 พบว่า แนวโน้มรายรับต่ำกว่ารายจ่ายเมื่อพิจารณาจากจำนวนเงินค่าคาดการณ์รายรับจะเริ่มน้อยกว่ารายจ่ายในปีงบประมาณ 2564 ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ปัจจัยที่ส่งผลต่อรายรับที่สำคัญ ได้แก่ รายรับค่าธรรมเนียมการศึกษา และรายรับจากการบริการวิชาการ ซึ่งรายรับค่าธรรมเนียมศึกษามีแนวโน้มลดลง ถึงแม้ว่าหลักสูตรปริญญาตรีจะสามารถรับนักศึกษาได้ตามแผนและเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของคณะ แต่จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไปของคณะลดลง ซึ่งเป็นผลมาจากการปรับโครงสร้างรายวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย ในขณะที่หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาไม่สามารถรับนักศึกษาได้ตามแผนเป็นผลจากความนิยมในการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาลดลง รวมไปถึงรายรับจากการบริการวิชาการที่ลดลง คณะไม่สามารถเปิดให้บริการโครงการบริการวิชาการต่าง ๆ ได้ตามแผน เนื่องจากผู้รับบริการมีจำนวนที่ต่ำกว่าจุดคุ้มทุน เป็นผลจากภาวะการแข่งขันสูงและผู้รับบริการมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้สะดวกและไม่มีค่าใช้จ่ายผ่านระบบออนไลน์ ในขณะที่ปัจจัยที่ส่งผลต่อรายจ่ายที่สำคัญ ได้แก่ รายจ่ายงบบุคลากร ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากการปรับเพิ่มเงินเดือนให้แก่บุคลากรตามรอบการประเมินผล

การปฏิบัติงาน และการจ้างบุคลากรทดแทนอัตราเกษียณอายุที่ไม่ได้รับจัดสรรอัตราทดแทนจากงบประมาณแผ่นดิน และรายจ่ายงบประมาณ ซึ่งจะต้องใช้จ่ายจากงบประมาณเงินรายได้ทดแทนการไม่ได้รับการจัดสรรจากงบประมาณแผ่นดินสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัจฉรา และสายชล (2562) พบว่า การจัดทำงานงบประมาณเงินรายได้ ปีงบประมาณ 2560-2561 คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังของแต่ละภาคความีแนวโน้มงบประมาณเงินรายได้ลดลง ดังนั้น การประมาณการงบประมาณเงินรายได้ ควรศึกษาข้อมูลจากแนวโน้มงบประมาณการงบประมาณเงินรายได้ที่ผ่านมาประกอบกับแผนงานที่จะดำเนินงานในอนาคต เพื่อให้การวางแผนงบประมาณเงินรายได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ รจเรข และวชิรา (2561) พบว่า คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีรายรับค่าธรรมเนียมการศึกษาส่วนใหญ่มาจากการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีแนวโน้มรายรับที่ลดลงทั้งระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องบริหารจัดการเพื่อปรับลดรายจ่ายให้มีความสมดุลกับรายรับ รวมถึงการวางแผนเพิ่มรายได้ให้เพียงพอกับรายจ่าย ซึ่งแตกต่างจากผลการศึกษาของ ประคุณ (2563) พบว่า คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีแนวโน้มรายรับ - รายจ่ายปรับเพิ่มขึ้นโดยคาดการณ์ว่ารายรับที่เพิ่มขึ้นจากงานบริการวิชาการ โครงการวิจัย และการขายผลผลิต/ผลิตภัณฑ์ สำหรับรายจ่ายหลัก เป็นงบดำเนินงานในส่วนค่าตอบแทน ใช้สอยวัสดุ ซึ่งมาจากนโยบายการพัฒนาองค์กร รวมถึงการชดเชยการไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินจากรายการค่าสาธารณูปโภค ซึ่งการบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน ธัญญรัตน์ และวรรณวิมล (2558) ได้ให้ความเห็นว่าควรปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียนและประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อบริหารความเสี่ยงทางการเงินให้รายรับเพียงพอต่อรายจ่าย

3. การจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ ปีงบประมาณ 2559-2563 คณะศิลปศาสตร์ เมื่อพิจารณาการจัดสรรตามงบรายจ่ายแล้วพบว่า งบอุดหนุน มีค่าเฉลี่ยการได้รับการจัดสรรสูงสุด แต่เมื่อพิจารณารายปีพบว่า มีแนวโน้มการได้รับการจัดสรรลดลงอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยในปีงบประมาณ 2563 มีสัดส่วนการจัดสรรงบประมาณต่ำที่สุด ซึ่งงบอุดหนุนเป็นงบรายจ่ายเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโดยกำหนดให้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของรายการ ในขณะที่งบรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรรองลงมาและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี คือ งบบุคลากร โดยในปีงบประมาณ 2563 มีสัดส่วนการจัดสรรงบประมาณสูงที่สุด ซึ่งงบบุคลากรเป็นรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานบุคคล เช่น เงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว และงบลงทุน ซึ่งเป็นงบรายจ่ายรายการค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ถึงแม้ว่าจะมีค่าเฉลี่ยการได้รับการจัดสรรต่ำที่สุด พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ที่เป็นเช่นนี้เพราะมีการเพิ่มค่าจ้างและการบริหารจัดการอัตรากำลังเพื่อทดแทนอัตราเกษียณอายุที่ไม่ได้รับการจัดสรรทดแทนจากงบประมาณแผ่นดิน การกำหนดอัตราอาจารย์ประจำตามสัญญา และผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษเพื่อรองรับภารกิจจัดการเรียนการสอนและการขับเคลื่อน KPIs ของคณะ รวมถึงเพิ่มอัตรากำลังเพื่อรองรับการเปิดหลักสูตร/สาขาวิชาใหม่ และการขยายงานตามภารกิจต่าง ๆ ดังนั้น คาดการณ์ว่าการจัดสรรงบบุคลากรในอนาคตจะมีค่าเฉลี่ยสูงกว่างบรายจ่ายอื่น ๆ ส่งผลให้จำเป็นต้องลดสัดส่วนการจัดสรรงบรายจ่ายอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้คณะจึงมีนโยบายปรับลดงบอุดหนุนที่ใช้สำหรับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมหรือโครงการตามภารกิจ เนื่องจากสามารถบูรณาการกิจกรรมและปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานโดยใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้ตอบสนองวัตถุประสงค์ตามภารกิจของคณะศิลปศาสตร์ สำหรับการได้รับการจัดสรรงบลงทุนจากงบประมาณแผ่นดิน จะต้องเป็นไปตามนโยบายและเกณฑ์การขอรับจัดสรรงบประมาณแผ่นดินของมหาวิทยาลัยและสำนักงบประมาณ ดังนั้นครุภัณฑ์ ที่ดิน สิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ที่ไม่เข้าตามเกณฑ์ดังกล่าว รวมถึงการทดแทนครุภัณฑ์เดิมที่เสื่อมสภาพ การซ่อมแซมอาคารตามรอบระยะเวลาการบำรุงรักษา ให้ขอรับการจัดสรรจากงบประมาณรายได้ประจำปี หรือเงินรายได้สะสมตามความจำเป็น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประคุณ (2563) พบว่า คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีการจ้างบุคลากรทดแทนอัตราเกษียณอายุที่ไม่ได้รับการจัดสรรอัตราทดแทนจากงบประมาณแผ่นดิน และอัตราการเพิ่มเงินเดือนของบุคลากรที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ส่งผลให้ต้องมีการจัดสรรงบบุคลากรเพื่อรองรับการดำเนินงานเพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับผลการศึกษา รจเรข และวชิรา (2561) พบว่าคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีการวิเคราะห์เปรียบเทียบงบประมาณรายจ่ายประจำปี มีรายจ่ายสูงสุดในรายการงบบุคลากร เนื่องจากมีรายจ่ายค่าจ้างบุคลากรปรับเพิ่มสูงขึ้นทุกปี

4. การจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ ปีงบประมาณ 2559-2563 คณะศิลปศาสตร์ จำแนกภารกิจพบว่า มีการจัดสรรให้แก่ภารกิจด้านการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามแผนงานภายใต้ภารกิจด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า มีค่าเฉลี่ยร้อยละเรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) งานจัดการศึกษาสาขาศิลปศาสตร์ เพื่อดำเนินการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาระดับปริญญาตรี บัณฑิตศึกษา และรายวิชาศึกษาทั่วไป 2) งานพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงหลักสูตร สนับสนุนความเข้มแข็งของนักศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) งานพัฒนาบุคลากรสายวิชาการ เพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรสายวิชาการ 4) งานกิจการนักศึกษาเพื่อพัฒนานักศึกษา ส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนานักศึกษา และสนับสนุนทุนการศึกษา โดยเฉพาะในปีงบประมาณ 2563 ได้จัดสรรงบประมาณให้แก่แผนงานจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปศาสตร์มากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะคณะศิลปศาสตร์เป็นหน่วยงานที่มีพันธกิจหลักในการผลิตบัณฑิต จึงจัดลำดับความสำคัญของการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้จัดการเรียนการสอนเป็นลำดับแรก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัจฉรา และ สายชล (2562) พบว่า คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้ศึกษากาวิเคราะห์เปรียบเทียบงบรายจ่ายของงบประมาณเงินรายได้ โดยมีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารอาศัยข้อมูลกาวิเคราะห์งบประมาณเงินรายได้ในอนาคต เพื่อประกอบการตัดสินใจและจัดทำงบประมาณเงินรายได้ให้สอดคล้องกับพันธกิจและภารกิจของหน่วยงานภายในเพื่อใช้งบประมาณในการขับเคลื่อนและพัฒนาการทำงานขององค์กรให้มีความก้าวหน้า และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ขวัญฤดี (2550) พบว่า คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้วิเคราะห์การบริหารงบประมาณเปรียบเทียบกับภารกิจ โดยจะให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณในภารกิจด้านการเรียนการสอนมากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. งบประมาณคณะศิลปศาสตร์ ปีงบประมาณ 2559-2563 มีแนวโน้มการได้รับจัดสรรงบประมาณแผ่นดินในส่วนงบดำเนินงานลดลงและอาจไม่ได้รับการจัดสรรในอนาคต ส่งผลต่อรายจ่ายประจำและรายจ่ายเพื่อการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ของคณะ ในขณะที่ยังคงได้รับการจัดสรรในงบลงทุนรายการครุภัณฑ์ ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น คณะควรกำกับให้การจัดทำคำขอของงบประมาณแผ่นดินในส่วนงบลงทุนเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่อง และแสวงหางบประมาณเพิ่มเติมจากการจัดทำคำขอของงบประมาณบูรณาการการวิจัยยุทธศาสตร์ งบประมาณบูรณาการภารกิจพื้นที่ท้องถิ่น จังหวัด และอื่น ๆ

2. แนวโน้มรายรับ - รายจ่ายจริงงบประมาณเงินรายได้คณะศิลปศาสตร์ ปีงบประมาณ 2559-2566 มีแนวโน้มรายรับจริงลดลง ในขณะที่รายจ่ายจริงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง คณะควรมีนโยบายการเพิ่มรายได้ ซึ่งขับเคลื่อนการดำเนินงานผ่านแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการในแต่ละภารกิจที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาหลักสูตรและบริการวิชาการ รวมไปถึงการเพิ่มรายได้จากแหล่งอื่น ๆ เช่น กองทุนวิจัยคณะศิลปศาสตร์ กองทุนคณะศิลปศาสตร์ เป็นต้น และควรวิเคราะห์อัตรากำลังในแต่ละหน่วยงาน เพื่อนำมากำหนดนโยบายการบริหารอัตรากำลัง เพื่อลดการจ้างอัตรากำลังพนักงานเงินรายได้เพิ่ม และควบคุมการขยายตัวของบุคลากร เช่น มอบหมายภาระงานและจัดสรรอัตรากำลังตามเกณฑ์มาตรฐาน รวมถึงควรใช้ข้อมูลกาวิเคราะห์ค่าคาดการณ์แนวโน้มรายรับ-รายจ่ายเป็นฐานในการกำหนดกรอบวงเงินประมาณการรายรับงบประมาณเงินรายได้ โดยไม่ควรกำหนดให้สูงกว่าค่าคาดการณ์ เพื่อให้ประมาณการรายรับ-รายจ่ายงบประมาณเงินรายได้ประจำปีเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม

3. การจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ คณะศิลปศาสตร์ ปีงบประมาณ 2559-2563 จำแนกตามงบรายจ่ายبودทุนมีแนวโน้มไม่ได้รับการจัดสรรลดลงอย่างต่อเนื่องทุกปี ในขณะที่งบบุคลากรและงบลงทุนมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี ดังนั้น คณะควรจำกัดวงเงินสำหรับการจัดสรรبودทุนจากการจัดสรรงบประมาณปีก่อน เพื่อกำหนดกรอบวงเงินรายจ่ายประเภทโครงการและเงินอุดหนุนทั้งภาระงานประจำและภาระงานขับเคลื่อนกลยุทธ์ โดยให้หน่วยงานจัดทำคำขอของงบประมาณตามภารกิจและกรอบวงเงินที่กำหนดสำหรับงบดำเนินงานควรวิเคราะห์รายจ่ายประเภทค่าตอบแทน ใช้สอย วัสดุ เพื่อนำมากำหนดเป็นฐานในการจัดสรรให้สอดคล้องกับสภาพการใช้จ่ายจริง รวมถึงคณะควรจัดทำแผนการทดแทนครุภัณฑ์ แผนการพัฒนาและปรับปรุงอาคาร ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อประกอบการพิจารณาการจัดสรรงบ

ลงทุน และคณะกรรมการวางแผนการใช้งบประมาณเงินรายได้สะสมกรณีงบประมาณเงินรายได้ประจำปีไม่เพียงพอ และผลักดันไปใช้งบประมาณแผ่นดิน รวมถึงผลักดันให้ใช้จ่ายงบประมาณจากแหล่งอื่น ๆ เพื่อรองรับการขยายตัวของบุคลากร ซึ่งเป็นงบรายจ่ายที่ไม่สามารถปรับลดได้

4. การจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ คณะศิลปศาสตร์ ปีงบประมาณ 2559-2563 จำแนกภารกิจและแผนงาน คณะควรใช้ข้อมูลสัดส่วนการจัดสรรงบประมาณไม่เกินค่าเฉลี่ยจากฐานปีก่อน โดยคำนึงถึงยุทธศาสตร์การพัฒนา นโยบาย และแผนงานสำคัญที่จะขับเคลื่อนในแต่ละปีงบประมาณ เพื่อให้ทราบกรอบวงเงินที่ชัดเจน และควบคุมรายจ่ายตามแผนงานให้เป็นไปอย่างเหมาะสม และจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ตามภารกิจ ก่อนการพิจารณาจัดสรรตามคำขอของงบประมาณที่หน่วยงานนำเสนอ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาในครั้งต่อไปควรศึกษาประสิทธิภาพการจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการจัดสรรเงินรายได้ ศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดสรรงบประมาณตามกลยุทธ์ เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนการจัดสรร ศึกษาแนวโน้มการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของรายได้สะสม เพื่อแสดงให้เห็นถึงความมั่นคงทางการเงิน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่อนุญาตให้ใช้ข้อมูลงบประมาณเงินรายได้ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีการวิจัย และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และทีม รองคณบดีฝ่ายพัฒนาระบบและโครงสร้างองค์กร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ปรึกษางานวิจัย และนายบรรณกร แซ่ลิ้ม นักวิชาการอุดมศึกษาชำนาญการ ผู้ให้คำแนะนำตั้งแต่ต้นจนการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้เสร็จลุล่วง

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา แซ่ลิ้ม. 2550. การวิเคราะห์แนวโน้มการจัดการงบประมาณเงินรายได้คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ระหว่างปีงบประมาณ 2543-2547. วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 3(2): 62-78.
- ขวัญฤดี คล้ายแก้ว. 2550. การวิเคราะห์การบริหารงบประมาณของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2547-2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สงขลา. 142 หน้า.
- ธัญญรัตน์ พุ่มพกา และวรรณวิมล สิทธิโชคสัมพันธ์. 2558. การบริหารความเสี่ยงทางการเงินของคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ. 2(2): 221-240.
- ประคุณ ศาลิกร. 2563. การวิเคราะห์การบริหารงบประมาณเงินรายได้ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558-2562. วารสารวิชาการ ปชมท. 9(2): 129-140.
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2562. หนังสือมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เรื่อง งบประมาณรายจ่ายเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยใช้งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ไปพลางก่อน. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สงขลา. 2 หน้า
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2563. นโยบายการจัดทำงบประมาณรายจ่ายเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สงขลา. 8 หน้า.
- จรูญ แก้วพฤกษ์ และวชิรา พันธุ์โพธิ์โรจน์. 2561. การวิเคราะห์งบประมาณรายได้คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557- 2561. วารสารการบริหารและการจัดการ. 8(2): 29-44.
- อัจฉรา แผ้วบาง และสายชล สันสมบุญทอง. 2562. การวิเคราะห์เปรียบเทียบงบรายจ่ายของงบประมาณเงินรายได้ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. วารสารวิทยาศาสตร์ลาดกระบัง. 28(2): 10-22.
- เอี่ยมเดือน แก้วสว่าง. 2558. ความสัมพันธ์ของงบประมาณและการใช้จ่าย: การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรสู่การบริหารจัดการงบประมาณของสถาบันการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ. วารสาร Mahidol R2R e-Journal. 2(1): 131-146.